

märka last

MTÜ Lastekaitse Liidu ajakiri

3/ 2014

„EI!“ OLGU KODUST KAASAS

Kuidas meie kiusamisse suhtume?

Laste Tasuta Psühholoogilise
Ja Psühhiaatrilise Abi Võimalusi

Nutimaailm tuleks täiskasvanutel kõige-
pealt endale võimalikult selgeks teha!

Küberkiusamise
ennetamine ja sekkumine

Targalt internetis võistlusmängu
võitis Pärnu Vanalinna Põhikool

Aasta liige on
Sillamäe Lastekaitse Ühing

Esmakordselt Eestis hakatakse tudengitele
süsteemselt õpetama lapse õigusi

LÜHIUUDISED

ÜRO Lapse õiguste konventsiooni artikkel 16 ütleb:

1. Mitte ühegi lapse eraellu, perekonnaellu, kodusse ega kirjavahetusse ei või meelevaldselt ega ebaseaduslikult sekkuda, samuti ei tohi ebaseaduslikult rünnata tema au ja head mainet.
2. Lapsel on õigus seaduslikule kaitsele niisuguse vahelesegamise ja rünnakute vastu.

Toimetaja:
Mart Valner

Reporter: Kadi Hainas
Kujundaja: Katrin Nõu

Ajakirja kontakt: ajakiri@lastekaitseliit.ee
Ajakiri.lastekaitseliit.ee

Väljaandja: MTÜ Lastekaitse Liit

„EI!“ OLGU KODUST KAASAS

Koolikius oli olemas juba Lutsu ja Parijõe aegadel. Kindlasti varemgi. Maailmas hakati (kooli)kiusamisest rääkima 1970ndail aastail, sisukamalt 1990ndail. Eestis tõusis probleem teravamalt esile uue sajandi algul. Kiusamist on uuritud ja taunitud. Ohvreid on õpetatud end kaitsma. Probleem on orgaaniliselt uuenenueid – räägime küberkiusamisest ja seksuaalvähemuste kiusamisest. Milleni pidev stress viib viia, näeme Ilmar Raagi düstopiafimist „Klass“.

Vene-korea kirjanik Anatoli Kim novellis „Olgem vagurad kui lapsed“ läheb algkoolipoiss pärast tüli parima sõbraga viimast otsima – kindla nõuga ta ära tappa. Teel plaanitava kuriteo paika kohtab ta isa, kelle rahu ja kindlus taastavad turvatunde. Kõik lõpeb hästi.

Nii lihtne see ongi. Või nii keeruline. Kiusamiskäitumise tippanalüütik Dan Olweus määratleb kiusamise kui korduva agressiivse käitumise, kus harilikult domineerib võimu element. Narrimine, alandamine, tõrjumine ja kehavägivald on kiusamiskäitumise tunnused. Tihti valitseb kiusaja kodus analoogse suhtlusstiil. Ainult kaasõpilase, nii ealt kui positsioonilt siiski võrdse kaaslase asemel kiusab last oma jõust teadik täiskasvanu. Hiljem selline laps lihtsalt kopeerib tuntud mustrit.

MTÜ Lastekaitse Liit on toonud Taanist Eesti lasteaeda suurepärase metoodika „Kiusamisest vabaks!“. Soomest on meile jõudnud Kiwa-liikumine. Projekte on olnud palju. Igaüks neist on lisanud liivatera kiusamise hauale. Kuid kiusamisennetus töötab siis, kui õpetust toetab lapse vanemate eeskuju. See on kujuneva ilmapildi tüse tugi. Ja suur inimene peab eeskujulikult reageerima ka siis, kui näeb kiusatavat võõrast last. Isegi kui kiusab teine suur inimene.

Koolikiusamise osalised on ka vaikivad kõrvalseisjad. Oht ära, kui kriitiline mass on kiusu vastu. Laps peab juba kodus õppima ütleva kiusamisele valju „Ei!“.

Loone Ots
MTÜ Lastekaitse Liit
president

Kuidas meie kiusamisse suhtume?

Kadi Hainas

Tema Kuninglik Kõrgus Taani kroonprintsess Mary külastas 1.-2.aprillil Eestit koos Mary Fondi "Kiusamisest vabaks" programmi esindajatega.

Külaskäigu ajal avas kroonprintsess Õiguskantsleri Kantselei ja MTÜ Lastekaitse Liidu korraldatava konverentsi "Kiusamisvaba haridustee" ning külastas MTÜ Lastekaitse Liit programmi "Kiusamisest vabaks" meetodit rakendavaid Tallinna Suitsepääsupesa lasteaeda ja Kadrioru Saksa Gümnaasiumit. Kroonprintsess on omanimelise Mary Fondi kaudu "Kiusamise vabaks" programmi patroon. Kuigi printsess ise on kinnitanud, et teda lapsena ei kiusatud, on ta tunni-

stanud, et ta oli pigem passiivne pealtvaataja ning loodab, et „Kiusamisest vabaks lasteaed ja kool“ on programm, mis passiivsetest pealtvaatajatest noored Eestis muudab aktiivseteks sekkujateks.

Kuidas aga suhtuvad erinevatest valdkondadest eestlased kiusamisse, uuris Kadi Hainas.

Mida arvavad kiusamisest inimesed erinevatelt elualdkondadelt?

Eesti nõutuim taustalaulja **Dagmar Oja (32)** meenutab oma lapsepõlve heade sõnadega. „Meil oli väike kool ja kõik olid omavahel sõbrad,“ räägib Dagmar ning lisab, et tema lapsepõlves kiusamisega probleeme polnud. Lauljatar mõtiskleb, et ehk ongi kiusamine tingitud pigem majanduslikust klassevahelisest erinevusest, mis toona nii tugevalt silma ei paistnud kui tänapäeval.

Dagmari tütar Laura Lee käib praegu lasteaia viimases rühmas ning läheb sügisel esimesse klassi. „Eks lasteaias on neil ikka omavahel ütlemisi tulnud, aga midagi rohkemat pole küll minuni jõudnud,“ räägib Dagmar, et sellist kiusamist, kus mõni suurem väikest kamandab või muud moodi kiusab, tema Laura Lee lasteaias kohanud pole.

Lapsed märkavad kõike juba varases eas

Võrumaal tegutseva noortaluniku ja ettevõtja **Karin Sepa (35)** sõnul on olukord lasteaias ning esimestes klassides rahulikum ning kiusamine lööb

tugevamalt välja pigem teismeeas. Karinil on kaks tütart, vanem on 12-aastane, noorem 8-aastane. „Suurema lapse klassis on üks hästi elav poiss, kes häirib tähelepanu võitmiseks pidevalt tundi ning kiusab kaasõpilasi,“ toob ta näite. Samas teab ta juhtumeid, kus last ei võeta mängu tema kehakaalu pärast.

Esimeses klassis ta kiusamist tähele pannud pole. „Neil on väga hea õpetaja, kes oskab lastele kõik asjad lahti selgitada,“ mõtiskleb naine. Kui ta meenutab tütre lasteaiaaega, siis seal oli kiusamise vältimiseks kehtestatud kindel kord. Ainult ühel päeval nädalas oli nõ oma mänguasja päev, mil lapsed võisid kodust oma lemmikud kaasa võtta. „Eks see oli selline kius, mis jääb lapsele korraks meelde, aga mille põhjal ei tee ta suuremat järelust,“ mõtiskleb Karin.

„Lapsed märkavad kohe seda, kui kellelgi pole riided puhtad, kellel pole üht või teist asja kooliasjadest või kellel õppimine lonkab,“ teab Karin öelda ning lisab, et selle põhjal langetavad nad ka valikuid ja valivad mängukaaslaseks omasuguse. „Laps on kodu peegel,“ leiab ta ning lisab, et lapse käitumisest võib nii mõndagi pere kohta öelda.

Mida rohkem on inimesel tegevust ja enda asjade sees olemist, seda vähem on neil aega kritiseerida teist. „Pigem peaksid inimesed leidma igast asjast killukese head. Siis oleks maailm parem koht!“

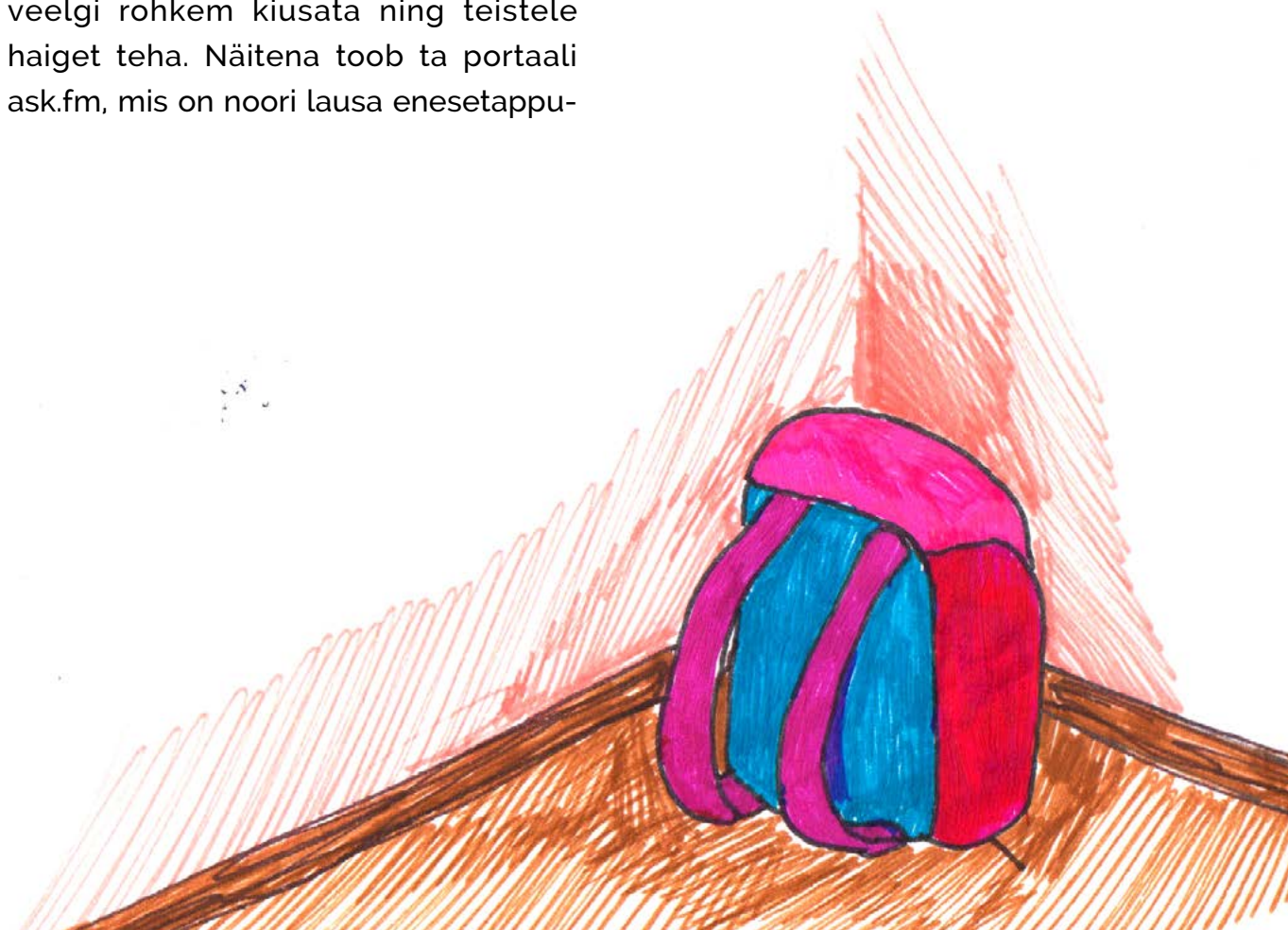
Aeg parandab kõik haavad

Üliõpilane ja elustiiliblogija **Sandra Pikk (21)** oli keskkooli ajal aktiivne õpilane ning kiusamist märgates sekkus alati vahele. Väikeses koolis teadsid kõik üksteist ning kui suurem vahele läks, jätsid kiusajad tavaliselt kohe järele. „Kui nägime kiusajat, siis suunasime ta mõjuvama isiku juurde,“ selgitab Sandra ning lisab, et tavaliselt lõppesid alati sellised juhtumid suure selgitustööga. Sandra leiab, et maakohas on selliste probleemidega lihtsam tegeleda, sest inimesi on vähem ning nad on võrdsemas majanduslikus olukorras kui linnas.

„Ma arvan, et kiusamine on ajaga tugevamaks läinud ning laienenud ka interneti,“ mõtiskleb neiu. Lastel on võimalus veelgi rohkem kiusata ning teistele haiget teha. Näitena toob ta portaali ask.fm, mis on noori lausa enesetappu-

deni viinud. Sandra leiab, et vanemad peaksid tegema selgitustööd ning rääkima lapsele, missugused võivad olla tagajärjed. Kuigi on vanemaid, kes hoiduvad internetist ning ei ole sealsetest ohtudest teadlikud, peaksid nad Sandra arvates end igal juhul kurssi viima sealsete probleemidega. „Maailm muutub nii kiiresti ning pole muud võimalust – vanemad peavad ka ise ajaga kaasas käima,“ räägib Sandra ning lisab, et kindlasti ei tohiks nad lapsi jälgida, vaid pigem suunama ja ise huvi tundma.

Sandral on ka kiusamise kohta oma väike teooria - kiusajad saavad alati lõpuks kõik tagasi, mida nad teistele teevad. „Teinekord võibki olla kõige suurem lohutus see, et aeg teeb kõik tasa!“

LASTE TASUTA PSÜHHOLOOGILISE JA PSÜHHIAATRILISE ABI VÕIMALUSI

LASTEABI

www.lasteabi.ee

Esmane sotsiaalne ja kriisinõustamine, abivajavast või kadunud lapsest teatamine
Üleriigiline lasteabi: 116111

OHVRIABI EESTIS:

www.ohvriabi.ee

Psühholoogiline nõustamine ja e-nõustamine

Tallinna ohvriabi: 658 5087

Tartu ohvriabi: 740 3505

Rapla ohvriabi: 489 4997

Kohtla-Järve ohvriabi: 337 1177

TALLINNA LASTEHAIGLA PSÜHHIAATRIAKLIINIK:

www.lastehaigla.ee

Nõustamistelefon lapse vaimse tervisega seotud küsimuste korral: 529 4675

Üldine info lapse vaimse tervise probleemide korral, sh psühhiaatrilise abi ja psühhoteraapia võimalused: 697 7352

Abi sõltuvusprobleemide ja narkootikumide kasutamise korral, sh ravi võimalused: 697 7292

Laste ja noorte nõustamiskeskus, psühholoogiline nõustamine: 620 7342

MTÜ ELULIIN:

www.eluliin.ee

Psühholoogiline kriisinõustamine Tallinnas. Perenõustamine ja teraapia (Tallinna lastekaitsespetsialisti suunamisel): 631 4300

Usaldustelefon: 655 8088 (eesti keeles) 655 5688 (vene keeles)

MTÜ LASTE JA NOORTE KRIISIPROGRAMM:

www.lastekriis.ee

Psühholoogiline abi pereliikme kaotanud lastele: 506 9658

PÕHJA-EESTI REGIONAALHAIGLA PSÜHHIAATRIAKLIINIK

www.regionaalhaigla.ee

Polikliiniku registratuur: 617 2644; 617 2623
Valvetuba: 617 2650

VILJANDI HAIGLA

PSÜHHIAATRIAKLIINIK:

<http://www.vmh.ee/psuhhiaatriakliinik/>

Registratuur: 435 5248

Lastepsühhiaatria osakonna valveõde: 435 4257

TARTU ÜLIKOOLI KLIINIKUMI

PSÜHHIAATRIAKLIINIK:

www.kliinikum.ee/psuhhiaatriakliinik

Üldtelefon: 731 8701

Valvearst: 731 8764

Vaata lähemalt lasteombudsmani poolt koos erialaspetsialistidega koostanud psühholoogilise ja psühhiaatrilise abi saamise võimalusi tutvustavast info-voldikust lapsevanematele: http://lasteombudsman.ee/sites/default/files/IMCE/lasteombudsman_psuuh_abi_loplik.pdf

Nutimaailm tuleks täiskasvanutel kõigepealt endale võimalikult selgeks teha!

Sirli Seegar

Lääne prefektuuri ennetusteenistuse juhtivspetsialist

Käesoleva aasta alguses andis Statistikaamet välja kogumiku „Laste heaolu“, milles tuuakse välja, et ajakasutusuuringu kohaselt kulub lastel kõige rohkem aega isiklikule tegevusele (11,7 tundi ööpäevas). Õppimisele ja kooliskäimisele kulub keskmiselt 3 tundi ja 49 minutit ning majapidamistöodele (nt söögit tegemine, nõudepesemine) ja perele 57 minutit ööpäevas.

Vaba aeg hõlmab 10-17aastaste ärkveloleku ajast keskmiselt 7 tundi ja 13 minutit. Kõige suurema osa ehk umbes neljandiku oma vabast ajast veedavad lapsed televiisori ees, teisel kohal on arvutiga seotud tegevused (v.a arvutimängud), millele kulub umbes viiendik lapse vabast ajast. Kõige väiksema osa laste vabast ajast hõlmavad muusika kuulamine ning meelelahutuse ja hobidega seotud tegevused.

Lapse õiguste ja vanemuse monitööriingu 2012. aasta tulemuste kohaselt tunneb 30% alaealiste laste emadest sageli ning 7% pidevalt, et neil ei ole lapse jaoks piisavalt aega. Isad tunnevad ajapuudust veelgi tugevamalt – tervelt 33% tunneb sageli ning 6% pidevalt, et neil napib aega laste jaoks.

Laste ja lapsevanemate näitajad omavahel tugevalt seotud. Kui vanematel napib aega lastega tegelemiseks, kiputakse seda kompenseerima erinevate tehniliste seadmetega.

Kuigi arvatakse, et õppimine on peamiselt lastele, siis tegelikult tuleks nutimaailm kõigepealt täiskasvanutel endale võimalikult selgeks teha. Alles siis on võimalik lapsi õpetada ning suunata ning

oodata neilt mõistlikku käitumist internetis.

Selleks, et nii lastevanematel kui ka lastel oleksid vajalikud teadmised internetist ja sealsetest võimalikest ohtudest, alustati nelja organisatsiooni koostöös projekti „Targalt internetis“, milles oma panuse annab tegevuste läbiviimisel ka Politsei- ja Piirivalveamet. Projekti raames toimuvad seminarid ja koolitused lastele, lapsevanematele, õpetajatele ja sotsiaaltöötajatele ning teavitustüürid laiemale avalikkusele. Korral-

“Kui vanematel napib aega lastega tegelemiseks, kiputakse seda kompenseerima erinevate tehniliste seadmetega.”

datakse õpilaste omaloomingu konkursse ja palju muud. Täpsemat infot tegevuste osas leiab aadressilt www.targaltinternetis.ee. Samuti

leiavad vanemad veebilehelt nõuandeid ja infomaterjale, kuidas kaitsta oma last internetis peituvate ohtude eest ning võimalik on lugeda samal teemal avaldatud artikleid ning uuringuid. Lastele leiab leheküljelt õpetlikke videoklippe, netinippe ning koomiksilaadseid lugusid interneti turvalisuse teemadel, kus lisaks informatsioonile on lugudes ka vastavad ülesanded ja mõtteainet pakkuvad olukorrad. Samuti saavad lapsed oma teadmisi proovile panna testide ning ristsõnade lahendamisel. Ka väljaspool seda projekti kohtuvad lapsed oma

piirkonna politseinikega interneti teemalistel loengutel koolis, sest ennetustöö, sh interneti alane ennetustöö, kuulub politseinike igapäevatöö hulka. Ennetustegevuste kaudu tõstetakse nii laste kui ka täiskasvanute teadlikkust ohtudest ning nende ära hoidmise võimalustest.

Soetades lapsele nutiseadme ning võimaldades kasutada internetti, peab

lapsevanem

olema kindel, et

laps oskab

nutiseadmeid

turvaliselt

kasutada

ning oma

vaba aega

internetis

kasulikult veeta. Lapsed on kindlasti üks ohustatumaid sihtgrupe nutiseadmete ja interneti kasutajate hulgas, sest nad õpivad küll väga kiiresti nutiseadmeid ja internetti kasutama, kuid ei tea veel, mille osas tähelepanelik ja ettevaatlik tuleb olla. Seetõttu on eelkõige lapsevanematel vaja oma oskusi ohutust interneti kasutamisest arendada ning nutiseadmete võimalustega kursis olla. Ohukohaks internetis on laialt levinud Facebooki kasutamine, kus laps võib sattuda tutvumislehtedele (nt Tutvun 12-15 vanustega), samuti alles hiljaaegu Facebookis alguse saanud leheküljed, kuhu

kirjutatakse, mis ühes või teises linnas on märgatud (nt „Märgatud Pärnus“) – selliste lehtede puhul tuleb jälgida, et lapse sinna sisendit ei anna - ei jaga teiste andmeid, pilte jne.

Seega, et interneti ning nutiseadmete kasutamine oleks turvaline, rääkige kindlasti lapsega läbi, mis on lubatud ja mis mitte ning leppige kokku ajaline piirang

nende kasutamise

kohta. Selgitage, et

internetis kehtivad

samad reeglid ja

head tavad nagu

igapäevaelus teistega

suheldes, sealhulgas,

et ka internetis võib

võõraga suhtlemine

ohtlik olla. Oluline on jälgida, et laps peaks seatud piirangust ja kokkulepetest kinni, sest arvutis või nutiseadmes lendab aeg ju kiiresti ja puhkuseks jääv aeg ei ole lapsele piisav.

Oluline on hoida ennast internetis toimuvaga kursis, et oskaksite ära tunda olukordi, mis võivad lastele ohtlikud olla. Kui te siiski tekkinud küsimustele ja probleemidele lahendusi ei leia, siis võtke kindlasti ühendust veebikonstaablitega, kes teid hea meelega toetavad ja aitavad.

Küberkiusamise ennetamine ja sekkumine

Kerli Kuusk

Projekt Targalt internetis

Küberkiusamine on tahtlik ja korduva kahju põhjustamine elektrooniliste vahendite kaudu. Kõige sagedamini kasutatakse selleks mobiiltelefoni ja arvutit. Nende vahendite kaudu saab teksti, pildi või video vahendusel teist inimest näiteks ahistada, laimata, levitada tema kohta kuulujutte ja saladusi, kellegi teise nime all esineda jne.

Mõnel juhul nähakse küberkiusamist vähem ohtlikumana reaalses keskkonnas toimuvast koolikiusamisest, kuna sellega ei kaasne füüsilist vägivalda. Samas võib see olla isegi ohtlikum, sest informatsiooni- ja kommunikatsioonivahendeid kasutades võivad kiusajad jääda ohvrile anonüümseks, kiusamine

võib toimuda kogu aeg ja igal pool, kus neid vahendeid kasutatakse, auditoorium võib olla väga lai ning ühe klahvivajutusega võib näiteks laim jõuda väga paljude inimesteni üle terve maailma.

Uuringu EU Kids Online (2011) kohaselt on Eesti lastest küberkiusamist kogenud iga seitsmes internetti kasutav laps. Samas võib võrdluseks kõrvale tuua, et kiusamist üldse on Eesti lastest kogenud enam kui 40%, mis on kaks korda enam kui kõigi Euroopa maade keskmine. Uuringu alusel võib öelda, et küberkiusamist esineb rohkem neis maades, kus on ka silmast-silma kiusamine enam levinud. Seega võib arvata, et kiusamise näol on tegemist varem ilmnunud probleemkäitumisega, mitte uuest tehnoloogiast tingitud muutusega (www.eukidslonline.ut.ee).

Küberkiusamise ennetamine ja sekkumine peaks toimuma kooli, pere ja ühiskonna ühise jõupingutusena. Ennetu-

stöö peaks olema suunatud õpilaste prosotsiaalsete hoiakute ja käitumisviiside arendamiseks, et nad oleksid võimelised looma ja hoidma terveid suhteid. Viisakas suhtlemine internetikeskkonnas ning salasõnade enda teada hoidmine on küberkiusamise ennetamise seisukohalt väga olulised. Interneti kasutajatel soovitatakse mitte

a v a l d a d a personaalseid andmeid, pilte või videoid, mida ei taheta, et kõik inimesed internetis näha võiks. Samuti tuleb meeles pidada, et kord juba internetti ülesse

pandud materjali on väga raske internetikeskkonnast täielikult eemaldada, sest

keegi võib olla selle alla laadinud või

see võib otsingumootorite kaudu ka aastate pärast välja tulla.

Küberkiusamise peatamisel on tähtis ka kõrvalseisjate (kiusamise tunnistajate) tegevus. Kiusamise tunnistajatel soovitatakse kiusamist mitte julgustada, halvustavat sõnumit mitte edasi saata, kiusatava kaitseks välja astuda ning sellest täiskasvanule rääkida.

“Samuti tuleb meeles pidada, et kord juba internetti ülesse pandud materjali on väga raske internetikeskkonnast täielikult eemaldada.”

Küberkiusamise ennetamise ja sekumise seisukohalt on väga tähtis usalduslik suhe lapse ja lapsevanema vahel, et laps saaks lapsevanemalt ka internetiga seotud teemadel nõu ja tuge. Lapsevanem

matel tuleks arutada lapsega selle üle, milline käitumine internetikeskkonnas on sobilik ja milline mitte ning õpetama lapsele turvalisemat interneti kasutust. Seoses noorte paremate kübermaailma alaste teadmiste ja oskustega võib lapsevanemal olla tunne, et ta ei peaks ruvi tundma, millega tema laps internetis tegeleb. Kuid samas puudub lapsel kogemustepagas, mis on tema vanematel, ning seega on oluline suhelda lapsega ka interneti kasutamise teemadel.

Erinevad uurimused on kinnitanud, et kogu kooli haaravad ja käitumisnorme mõjutavad programmid on olnud koolikiusamise vastu

Kiusamise tunnistajatel soovitatakse kiusamist mitte julgustada, halvustavat sõnumit mitte edasi saata.

võitlemisel efektiivsed meetodid ja küberkiusamise temaatika lisamine kiusamisvastasesse tegevuskavasse võib anda positiivseid tulemusi. Kooli tasandil toimuvate sekkumiste eesmärgiks on parandada kooli sisekliimat ja edendada positiivset õpikeskkonda. Koolid peaksid õpetama sotsiaalseid oskusi, konflikti lahendamist ja harima õpilasi seadustest tulenevate piirangute osas. Probleemi ulatuse väljaselgitamiseks saab koolis läbi viia anonüümseid kiusamist käsitlevaid küsitlusi. Tähtis on koolipersonali ja õpilaste harimine interneti turvalisema kasutamise osas (koolitused ja loengud eriala spetsialistidega, erinevate stsenaariumite läbitöötamine, kooli veebilehele küberkiusamisalase info ülesse panemine, kogu kooli haaravad kiusamisvastased kampaaniate korraldamine, arvuti kasutamise hea tava reeglite väljatöötamine, õpilastevahelise mentorluse ning kogemuste jagamise soodustamine). Näiteks projekti Targalt

internetis raames on erinevates temaatilistes töötubades ja interaktiivsetes loengutes saanud teadmisi ligikaudu 12000 õpilast, 3000 õpetajat ning lapsevanemat.

Kui laps või noor satub küberkiusamise ohvriks, siis on oluline, et ta sellest räägib ning ta saaks pöörduda täiskasvanu poole, keda ta usaldab. Kui see toimub mõnel veebilehel või portaalis, kus on võimalik teavitada väärkasutamisest (report abuse), siis tuleks seda võimalust kasutada. Kiusatavad võiksid vältida keskkondi, kus neid järjepidevalt kiusatakse, vajadusel blokeerida kasutaja ja salvestada sõnumid ja pildid, mida saab hiljem tõenditena kasutada. Mõningatel juhtudel tuleks sulgeda konto või vahetada meiliaadress.

Rohkem infot leiate veebilehelt
www.targaltinternetis.ee.

Nõustamine ja abi

Tasuta 24/7 lasteabitelefoni number 116111.

Interneti väärjuhtumite korral võib pöörduda ka Tartu Laste Tugikeskusesse (tel 7484666) ja Tallinna Perekeskusesse (tel 6556970).

Kui asi on tõsine, siis tuleb ühendust võtta lähima politseijaoskonnaga. Vihjeid toimuvast saab edastada www.politsei.ee.

Nõu ja abi saab küsida veebikonstaablilt www.politsei.ee/veebikonstaablid.

Targalt internetis võistlusmängu võitis Pärnu Vanalinna Põhikool

Kolmapäeval, 23. aprillil toimus Tallinna Tehnikaülikooli innovatsioonikeskuses MEKTORY Targalt internetis koolidevahelise võistlusmängu finaalvõistlus. Finaalis võistlesid omavahel eelvoorude parimad: Kuusalu Keskkool, Kristiine Gümnaasium, Avinurme Gümnaasium ja Pärnu Vanalinna Põhikool.

Omavahel võisteldi viktoriinis, uuringu läbiviimises ja selle tulemuste esitlemises, laulu esitamises ja väitluses.

Võistlusmängu võitis väga napilt Pärnu Vanalinna Põhikooli võistkond, kes sõidab järgneval õppeaastal auhinnareisile Brüsselisse. Teise koha saavutas Kristiine Gümnaasiumi võistkond ning kolmandat kohta jäid jagama Avinurme Gümnaasiumi ja Kuusalu Keskkooli võistkonnad. Palju õnne kõikidele finalistidele ning nende juhendajatele!

Rohkem infot võistlusmängu erinevate tegevuste kohta leiate:

www.targaltinternetis.ee.

Targalt internetis laul

Avinurme Gümnaasiumi võistkond

Istud internetis, postitad ja suhtled.
Sõpru sul seal 1000, oled suhtes;
kellega, sa seda isegi ei tea,
kuid pildi peal ta cool, seksikas ja hea.
Veebisõbrad toredad, veebipere kena.
Veebisuhe kõigile sinu kontol näha.
Kas sa tead ka kes ta päriselus on?
Koolitüdruk? Või Inglismaalt üks John?

Refr 2x: Ära usu kõike, mida netist kuuled!
See võib olla sama usutav kui luule!
Ära veeda kogu päeva e-elu sees!
Tea, et päriselu on ju sinu nina ees!

Twitter, Facebook... täis su vahvaid pilte.
Eile panid keka tunnis üles hetke,
kus köiel rippumas sõbra kuhu hale.
Kas teadsid-küsimata on see tegu vale?
Kustutad ja kaotad faile...
Arvad, et nii kaovad jäljed sinu listist?
Tea, et igaveseks netti jääb su staff-
Hävida võib su maine, siis oled päris pahv!

Teiste võistkondade lauludega
võib tutvuda Targalt internetis
veebilehel www.targaltinternetis.ee

Aasta liige on Sillamäe Lastekaitse Ühing

Aprillikuu viimasel laupäeval toimunud üldkogul valis MTÜ Lastekaitse Liit aasta liikmeks Sillamäe Lastekaitse Ühingu, mis on 25 aastat edendanud laste kaitset Ida-Virumaal. Palju õnne Sillamäele ka „Märka Last“ toimetuselt!

Tänaseks on Sillamäe Lastekaitse Ühingul käimas järgmised programmid, mille raames võetakse ette spetsiifilisemaid tegevusi ja luuakse konkreetseid projekte taotlusvoorudesse esitamiseks:

Aktiivse kodaniku programme

Suunatud demokraatia arendamisele eelkõige läbi kodanikuhariduse.

Soolise võrdõiguslikkuse programm

Suunatud meeste ja naiste vahelise soolise võrdõiguslikkuse edendamisele, aga ka soolise võimestamise arendamisele.

Lõimumise programm

Sillamäe Lastekaitse Ühing Ida-Virumaa organisatsioonina tegeleb aktiivselt ka integratsiooni küsimustega ning arendab paralleelselt eesti ja vene keeles.

Noorte osaluse ja co-managemendi programm

Noored on arvestatav ühiskonnajõud Eestis, seetõttu on oluline, et noored oleksid kaasatud otsustusprotsessidesse co-managemendi teooria ja praktika

Jätkusuutliku arengu programm

Osalemine konverentsil, mis on toonud endaga kaasa suurenenud tähelepanu jätkusuutlikule arengule.

Vabatahtliku tegevuse arengu programm

Eelkõige noorte seas vabatahtliku tegevuse arendamiseks. Paralleelselt seati sisse vabatahtliku tegevuse arengu programm.

Laste õiguste programm

Suunatud laste õiguste kohta teadlikkuse suurendamisele, eelkõige läbi „Märka last“ kampaania ja väiksemate vanemusele suunatud projektide.

Lastekaitse Liidu keskuse „Märka Last“ käigushoidmine ja arendamine

SLÜ projektipõhist tegevust täiendab igakuuline tegevus Sillamäel Viru 39a aadressil asuva „Märka last“ keskuses.

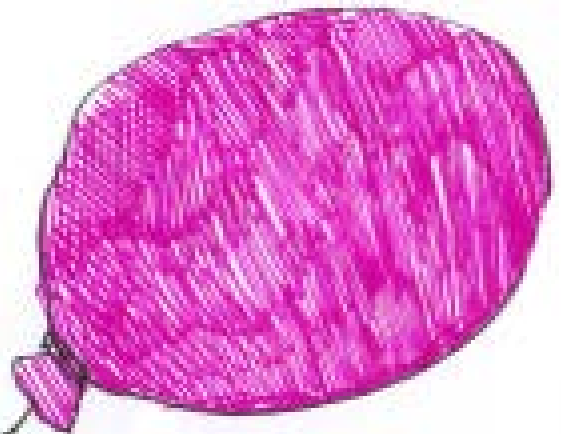
Sillamäe Lastekaitse Ühingu tööde ja tegemistega saab lähemalt tutvuda ajakirja veebis :
<http://ajakiri.lastekaitseliit.ee/ru/2014/04/sillamae/>
(vene keeles) ning nende endi kodulehel
www.sscw.ee

Esmakordselt Eestis hakatakse tudengitele süsteemselt õpetama lapse õigusi

Aina rohkem räägitakse ühiskonnas lapse õiguste tagamise vajalikkusest, siiski peame tõdema, et Eestis ei ole lapse õigusi süsteemselt õpetatud. Sellele kitsaskohale on viidanud ka ÜRO lapse õiguste komitee. Riigi sekkumine perekonna ellu (hooldusõiguse küsimused, elatis, vanema vastutus jt) on teravdanud vajadust tagada lastega kokku puutuvate spetsialistide süsteemne erialaväljaõpe, mis sisaldab muuhulgas oskusi last ära kuulata, mõista tema parimaid huve, esindada last menetluses ning kohtus jne.

MTÜ Lastekaitse Liit eestvedamisel alustas Tartu ülikooli ühiskonnateaduste instituut koostöös TÜ õigusteaduskonnaga lapse õiguste ja heaolu valikulise õppemooduliga, mis on osaks sotsiaaltöö ja sotsiaalpoliitika magistriõppe kavast. Moodul juurutati veebruaris 2014 projekti „Lapse hääl!“ osana. Mooduli maht on 24 EAP ja see sisaldab aineid inim- ja lapse õigustest, lastekaitsest ning praktilisest tööst laste ja peredega. Kohustusliku õppepraktika eesmärk on kinnistada teadmisi, oskusi ja pädevusi lapse õiguste vallas.

Pilootprojekti rahastavad EMP toetuste Vabaühenduste Fond Avatud Eesti Fondi vahendusel ning Sotsiaalministeerium MTÜ Lastekaitse Liit projekti „Lapse hääl!“ raames (<http://lapsehaal.lastekaitseliit.ee/>).

LASTEGA ja lastele 2014

KAS SINA TEAD KEDAGI:

- ♥ Kes toob laste päevadesse päikese?
- ♥ Kes märkab, hoolib ja aitab?
- ♥ Kes teeb oma tööd suure innuga?
- ♥ Kes on algatanud midagi toredat?

Anna meile neist inimestest teada
hiljemalt **5.maiks**, sest me tahame neid tänada!

loe lähemalt: www.oiguskantsler.ee/et/taotlus-tunnustusauhinna

Tunnustusauhinda annavad välja:

MTÜ Lastekaitse Liit, Eesti Asenduskodu Töötajate Liit, SA Dharma, Lasterikaste Perede Liit,
MTÜ Oma Pere, MTÜ SFB Heategevusfond, Õiguskantsleri Kantselei.

Toetajad:

Aprillis toimunud MTÜ Lastekaitse Liit üldkogu 2014 taunis ühehäälselt mis tahes tasandi finantsotsuseid, kus kärpeid tehakse laste arvelt.

Liidu president Loone Ots rõhutas: „Ühiskond on pidevas muutumises. Lastekaitse saab aina uusi, kiiret lahendust vajavaid väljakutseid. Eesti vajab uut lastekaitseseadust. Et seadus väärtustaks lapsi mitte ainult sõnades ja rakenduks edukalt, peavad lapse poolt olema ka kohaliku tasandi otsustajad. Omavalitsuste jõudlus lapsi ja peresid aidata peab veelgi paranema. Selleks tuleb kohalikul tasandil lastekaitsetöötajad juurde palgata. Koondada neid ei tohi, sest neid on väga vaja!”

Üldkogul osalenud sotsiaalminister Helmen Kütt kiitis MTÜ Lastekaitse Liitu laia ühiskondliku kandepinnaga süsteemse töö eest. Ta rõhutas, et tark omavalitsus kuulab ja kaasab alati kolmandat sektorit. Kõik algab inimestest endist ja nende suhtumisest lapsesse.

MTÜ Lastekaitse Liit tiitli „Aasta liige 2013” pälvis üldkogul Sillamäe Lastekaitse Ühing, kes on 25 tegutsemisaasta jooksul juhtinud vabatahtlikku lastekaitse liikumist Ida-Virumaal.

Riigikogus toimus 24. aprillil Lapse Huvikaitse Koja eestvedamisel üle-euroopalise Lapse Õiguste Manifesti allkirjastamine.

Üritusele olid kutsutud kõik Eesti Euroopa Parlamendi saadikud ja uue koosseisu kandidaadid, samuti Lapse Huvikaitse Koja liikmed ja koostööpartnerid.

Euroopa laste huvide eest seisev rahvusvaheline organisatsioonide võrgustik Eurochild koos 13 rahvusvahelise laste õiguste eest seisva organisatsiooniga on valmistanud ette Lapse Õiguste Manifesti. Seda esitleti 20. novembril 2013 Strasbourgis.

Lapse Õiguste Manifesti on allkirjastanud Kristiina Ojuland, Tunne Kelam, Olga Sõtnik, Krista Mulenok, Ivori Padar, Siiri Oviir, Jevgeni Ossinovski, Urve Palo, Yoko Alender, Liina Raud, Tarmo Kruusimäe, Vilja Savisaar-Toomast, Jevgeni Krištafovits ja Laine Randjärv.

Lapse Õiguste manifestiga on võimalik tutvuda

<http://www.huvikaitse.ee/lapse-oiguste-manifest/>

MÕTLE KOOS LAPSEGA

- Mis toimub pildil?
- Miks üks tüdruk ei ole teistega koos?
- Kas keegi teist on proovinud teistele meeldida?
- Mida saaks teha, et tüdruk oleks uuesti õnnelik?
- Milliseid riideid ei sobi kanda? Kas selliseid on olemas?
- Kas on mõni eriline asi, mida kõik endale tahaksid?
Nt mõni mänguasi, pikad juuksed, kleit või midagi muud?
- Miks see nii on?
- Mida saavad paljud lapsed koos mängida?
- Kas on olemas mängu, kus kõik lapsed saavad osaleda?

Koolirahu koostöökutse linnadele

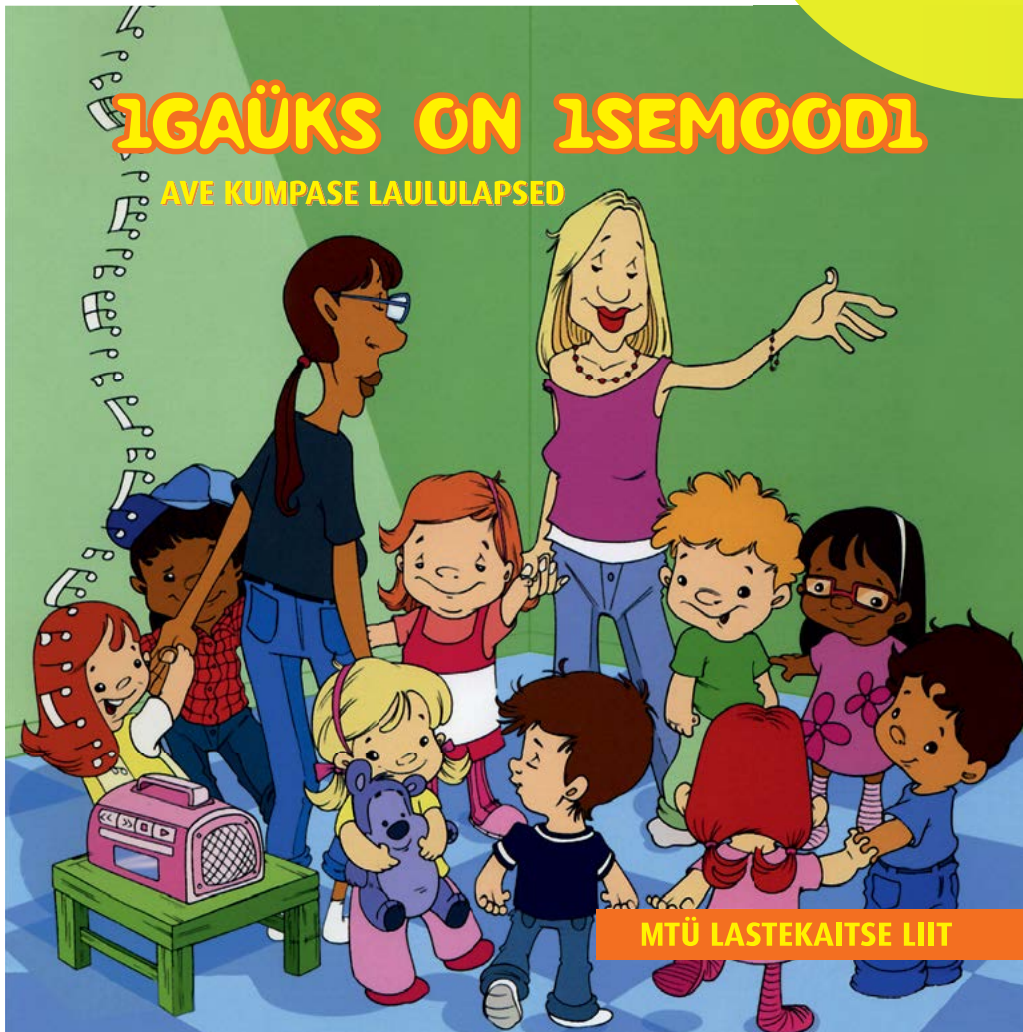
Koolirahu väljakuulutamise tseremoonia 2015 ja koolirahu aastaprogramm õppeaastal 2015/2016

Septembris toimub traditsiooniline Koolirahu väljakuulutamise tseremoonia, mille raames rõhutatakse olulisi väärtusi ja koostöö tähtsust positiivse õhkkonna kujundamisel koolides, et suurendada õpilaste koolihuvi ning õpimotivatsiooni ja soodustada õpilastepoolseid ühistegemisi kogu õppeaasta vältel. Eelnevatel aastatel on Koolirahu linnadeks olnud ja Koolirahu programm välja kuulutatud alljärgnevates Eesti linnades: Tallinn, Tartu, Põltsamaa, Viljandi, Valga, Narva, Tartu, Pärnu, Põlva, Elva, Rakvere, Jõgeva, Sillamäe, Kuressaare. Koolirahu 2014/15 õppeaasta alguses kuulutatakse välja Viljandis.

Koolirahu linna ülesandeks on koostöös Koolirahu programm partneritega tseremoonia läbiviimine ja õppeaastat läbiva Koolirahu programmi elluviimine. Programm hõlmab Koolirahuga toimuvaid üritusi nagu Koolirahu väljakuulutamist koos Haridus- ja Teadusministeeriumi, MTÜ Lastekaitse Liidu ja Eesti Õpilasesinduste Liidu esindajaga ning õpilaste poolt läbiviidavat programmi kogu õppeaasta kestel.

Koolirahu linnaks 2015/16 kandideerimisel tuleb linna poolt esitada vabas vormis sooviavaldus koos omapoolse lühivisiooniga Koolirahust. Sooviavaldus palun esitada **hiljemalt 01.juuniks 2014 MTÜ Lastekaitse Liit e- post adressile liit@lastekaitseliit.ee**

Koolirahu koduleht on www.koolirahu.eu, kust saab ka lisainfot. Lisateavet võib küsida ka alar@lastekaitseliit.ee (Alar Tamm), telefon 631 1128.

“Igaüks on isemoodi”

Käesolev CD kogumik “Igaüks on isemoodi” on eelkõige mõeldud kasutamiseks metoodika “Kiusamisest vaba lasteaed” lisamaterjalina. Aga mitte ainult! Ave Kumpase ja Jana Silma poolt loodud kogumikul on 12 laulu ja kogumik sisaldab kaht plaati – üks lauludega, teine fonogrammidega.

Ave Kumpas on öelnud: “Muusikal on suur mõjujõud võimendada positiivseid emotsioone. Muusika aitab lapsel kasvada tasakaalukaks, endast ja teistest lugupidavaks ning empaatiliseks ühiskonnaliikmeks. Rõõmus laps on hea laps. Muusika teeb rõõmsaks.”

Plaati lauludega saab tellida Lastekaitse Liidu e-poest:
<http://www.lastekaitseliit.ee/products-page/>

"MEHEKS SAAMINE ilma isata"

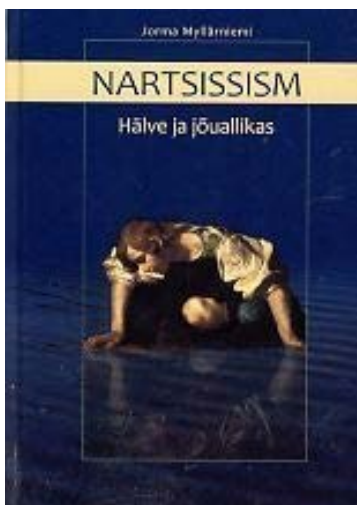
Jorma Myllärniemi

J. Myllärniemi käsitleb mehelikkuse arengut sünnihetkest alates. Saame kaasa elada sellele kuidas vastündinud poisist kasvab mees, kellest hiljem saab isa. Psühholoog ja psühhoanalüütik Jorma Myllärniemi näitab lugejale, mis toimub erinevas vanuses poiste hinges ja mida nad arenguks vajavad. Nii on lähedastel ja professionaalidel lihtsam poisile või noorele mehele toeks ja abiks olla. Probleeme ennetada ja lahendada. Raamatu toel mõistame me sügavamalt isa rolli, seda kui suur on tema mõju poja käitumisele täna ja tulevikus; milline on isa tähendus peres ja kõigi laste arengus. Isad saavad siit nii julgustust kui teadmisi. Raamat on abiks ka poega üksi kasvatavatele emadele - kust leida pojale positiivset mehe eeskujut, kas on vaja isast rääkida, kuidas toimida. Oluline teema on mehelikkus - mis on mehelikkus. Miks on mõned mehed ebakindlad, teised jälle pingutavad üle? Kuidas jõuda meheliku küpsuseni ja tasakaalukuseni? Raamatust on kasu poistele, meestele ja isadele, aga ka naistele ja emadele, seega tervele perele. Samuti on see abiks pedagoogidele, sotsiaaltöötajatele ja teistele abistava elukutselise esindajatele.

Nartsissism. Hälve ja jõuallikas

Jorma Myllärniemi

Kuidas kujuneb välja normaalne enesearmastus, mis on toeks inimese loomusele, mida saab ka teistele jagada ning mis kaitseb teda liigse hingelise haavumise ja vihastumise eest?

Mis põhjustab haiglase enesearmastuse tekkimise? Miks habras, häirunud enesearmastus sõltub liialt välisest toest - kiitusest, tähelepanust, aga ka üleolekutundest ja prestiižsetest asjadest ning kõlavatest tiitlitest? Mis juhtub kui see murdub? Vajalik raamat eelkõige psühhiaatritele ja psühholoogidele, kuid on kasulik lugeda ka kõigil teistel, kellele on oluline emotsionaalse kontakti loomine, enese ja teiste väärtustamine ning konfliktide lahendamine.

Lisainfo:

www.lastekaitseliit.ee

ajakiri.lastekaitseliit.ee

lapsehaal.lastekaitseliit.ee

www.targaltinternetis.ee

www.kiusamisestvabaks.ee

Lastekaitse Liit
Estonian Union for Child Welfare

T@rgalt internetis

**Kiusamisest
vabaks!**

Uuri ka Lastekaitse Liidu

lastelaagrite kohta:

www.lastelaagrid.eu

**Anna meile tagasidet ja soovita teemasid,
mida võiksime järgmistes numbrates kajastada.**

ajakiri@lastekaitseliit.ee

